

bron 11

Vier kaarten van Europa met militaire aanvallen tijdens de Tweede Wereldoorlog:

kaart 1

kaart 2

kaart 3

kaart 4

bron 12

Een poster (1943):

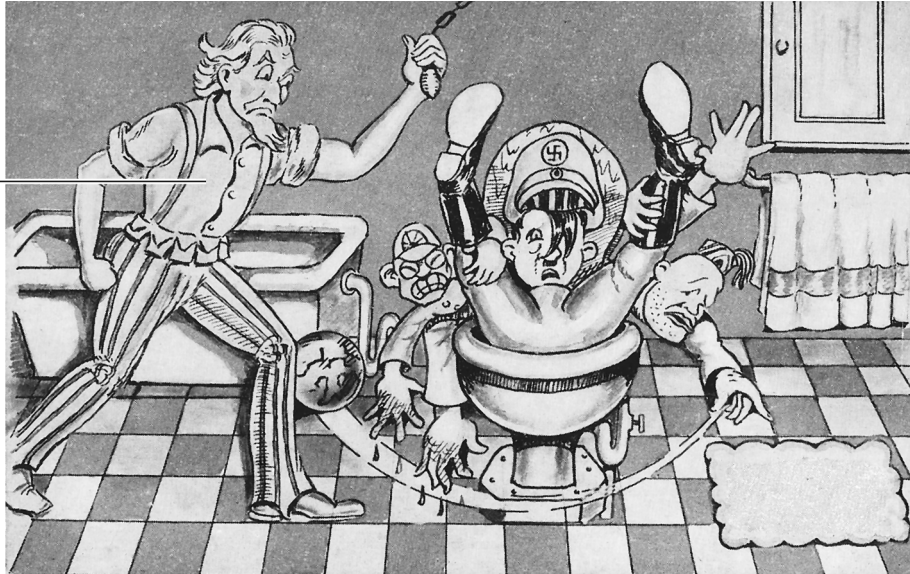
Toelichting

Onderaan staat: Doe mee met de *Kinderlandverschickung* (= jeugdvakantiekampen van de Hitlerjugend).

bron 13

Een briefkaart (1943):

Verenigde
Staten

bron 14

Een herinnering uit de Tweede Wereldoorlog:

Ons landingsvoertuig zat vast op een zandbank. Ik keek over de zijkant en zag dat we nog minstens 50 meter van de kust af waren. We moesten dus door het water. Ik had het koud, heel koud, ook al was het juni. Toen ik dichterbij kwam, zag ik het mijneveld en de ijzeren versperringen op het strand. De bommen van de luchtmacht waren zinloos geweest. Ze hadden alle doelen gemist op dit stuk van het strand. Toen ik bijna aan land was, werd ik door een Duitse kogel in mijn rechterbeen getroffen. Een sergeant heeft me daarna in veiligheid gebracht.

bron 15

Vier beschrijvingen van jeugdboeken over Nederlanders tijdens de Tweede Wereldoorlog:

boek 1

Bommen op ons huis

Fien is wakker geworden van de Duitse vliegtuigen. De oorlog is nu begonnen! Eerst vindt zij het vooral spannend. Vier dagen later denkt Fien daar heel anders over. Bommen vallen op haar stad en haar huis en ze raakt alles kwijt.

boek 2

Dromen van vrijheid

Als Marja wakker wordt, weet ze meteen dat er iets mis is. Samen met haar oudere broer Peter sluipt ze naar de woonkamer. Door de gordijnen ziet ze Japanse soldaten met een zwaar kanon door hun straat lopen.

boek 3

Eenzaam in de oorlog

Eddy weet: hij is nergens meer veilig. Gescheiden van zijn ouders woont hij bij vreemde mensen. Steeds weer naar een ander adres. Achttien in totaal. Omdat hij zo vaak hoest, vormt hij een gevaar voor anderen en voor zichzelf. Lukt het om uit handen van de Duitsers te blijven?

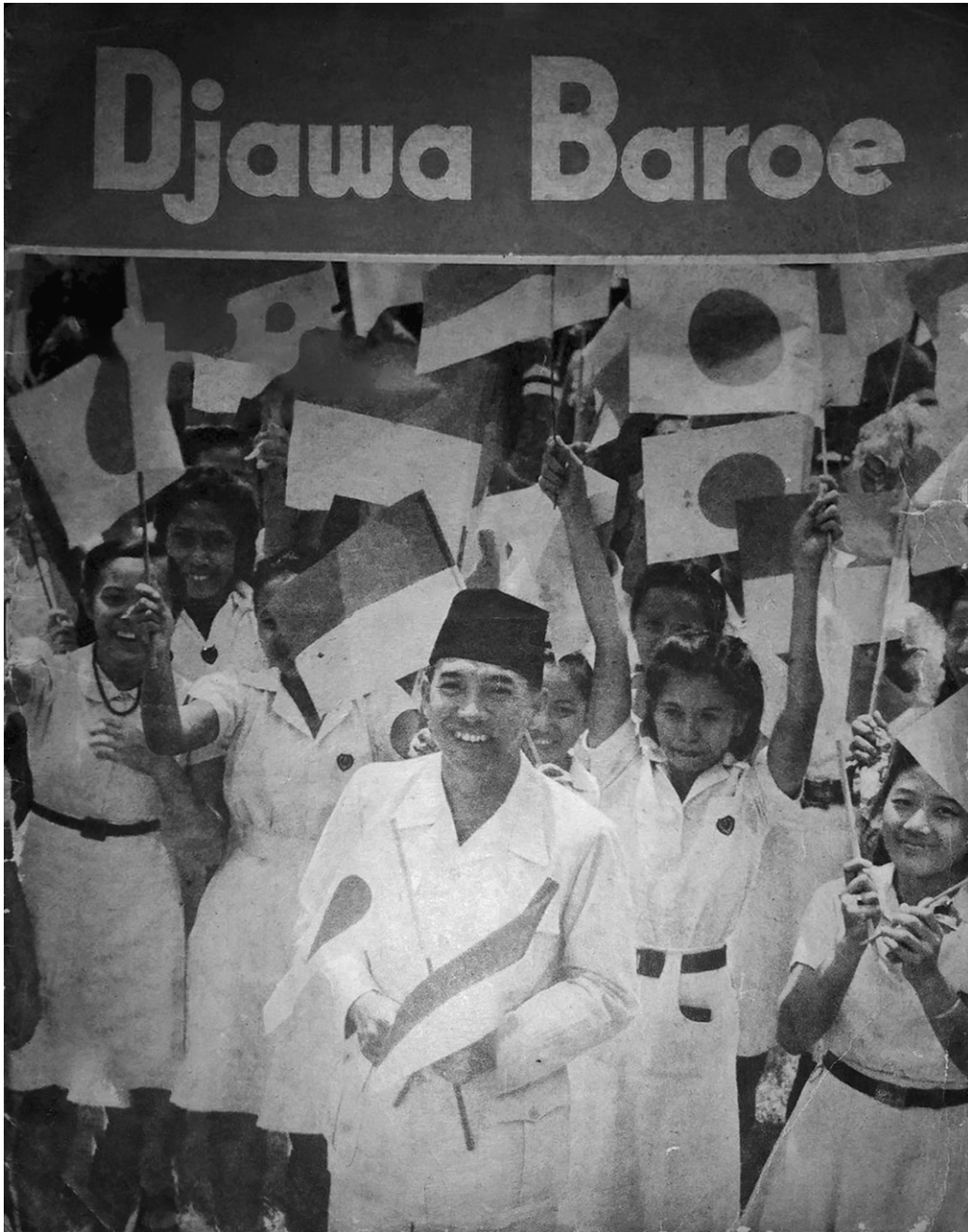
boek 4

Opgejaagd

Maira woont met haar hele gezin in een woonwagen. Het leven wordt steeds moeilijker. Op een ochtend bonst de politie hard op de deur en wordt het gezin afgevoerd naar Westerbork. Na drie dagen in het doorvoerkamp wordt het gezin op transport gezet. Vanachter een barak ziet Maira hoe haar gezin de trein instapt en dat de deuren van de wagons worden dichtgeschoven en vergrendeld.

bron 16

Voorkant van het Indonesische tijdschrift *Djawa Baroe* (= nieuw Indonesië) van 7 september 1944:

Toelichting

Soekarno houdt de Indonesische én de Japanse vlag in zijn handen. Achter hem zijn allemaal Japanse en Indonesische vlaggen te zien.

bron 17

Dagboekfragment van een Nederlandse jongen in een kamp in Indonesië (1945):

Vanavond is het kamp toegesproken door de nieuwe kampleiding. Er is gezegd dat we ons, ondanks onze vreugde over de bevrijding, maar rustig moesten houden. Het kamp zou zo snel mogelijk open gaan. Nadat de kampleiding uitgesproken was, hebben we een minuut stilte gehouden om iedereen die gestorven is te herdenken. Daarna begonnen een paar heren opeens het Wilhelmus te zingen. We zongen allemaal hardop mee en dachten dat het leven in de kolonie weer snel als vanouds zou zijn.

bron 18

Duitse herdenkingspostzegel (1959):

Toelichting

Links staat: postbedrijf van de Bondsrepubliek Duitsland (BRD).

In het midden staat: Berlijn.

Rechts staat: 1948-1949.